

models. *Journal of Happiness Studies*, 3, 373–392

GARCIA, D. (2011). Two models of personality and well-being among adolescents. *Personality and Individual Differences*, 50, 1208–1212.

HO, M. Y., CHEUNG, F. M., & CHEUNG, S. F. (2008). Personality and life events as predictors of adolescents' life satisfaction: Do life events mediate the link between personality and life satisfaction? *Social Indicators Research*, 89, 457–471.

NOCIAR, Alojz a I. POLEDŇOVÁ. *Dotazník klinickej analýzy CAQ (T-89)*. Brno: Psychodiagnostika, 1998.

SCHIMMACK, U., OISHI, S., FURR, M. R., FUNDER, D. C. (2004). Personality and Life Satisfaction: A Facet-Level Analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 8., 1062-1075.

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З ЕКОНОМІКИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Інна Єрастова-Михалусь (м. Харків, Україна)

Успішність професійної діяльності магістрів з економіки, що спеціалізуються на міжнародних економічних відносинах, залежить не лише від їх здатності аналізувати й контролювати перебіг та результати економічної діяльності своєї установи чи підприємства, а й значною мірою від того, чи здатні вони виконувати завдання інноваційного характеру у міжкультурній взаємодії, чи вміють вони толерантно ставитися до національно-культурних особливостей іноземних партнерів по бізнесу. Виходячи з цього, формування міжкультурної толерантності має стати одним з першочергових завдань підготовки майбутніх магістрів з економіки, що потребує модернізації педагогічного процесу.

Оптимальним шляхом формування міжкультурної толерантності у майбутніх фахівців з економіки під час магістерської підготовки може бути інтеграція змісту дисциплін гуманітарного циклу і професійної підготовки («Філософія та діалог цивілізацій», «Глобальна економіка», «Управління розвитком компанії», «Основи корпоративного управління», «Соціальна відповідальність», «Ділова іноземна мова»).

Особливий інтерес для реалізації завдання формування міжкультурної толерантності у майбутніх магістрів з економіки представляє дисципліна «Ділова іноземна мова». Специфіка цього предмету полягає у його міждисциплінарному, діяльнісному характері. У рамках цього курсу магістранти мають можливість ознайомитись з іншою культурою, зокрема і професійної, також відбувається національна самоідентифікація людини, усвідомлення нею різноманітності культур і їх взаємного впливу одна на одну, існування культурно обумовлених відмінностей, які виявляються у побуті, виробництві, традиціях, системі

соціальних норм та ціннісних орієнтацій, комунікативній поведінці її носіїв [4].

Педагогічна технологія формування міжкультурної толерантності майбутніх магістрів з економіки передбачає опанування тем, що відповідають етапам педагогічної технології, а саме: «The Importance of Cross-cultural Tolerance for Professional Activity of an Economist»; «The Limits of Cross-cultural Tolerance»; «Cultural Dimensions»; «Conflict Resolution in Professional Sphere»; «The Influence of Intolerant Behaviour on the Effectiveness of the Professional Activity of an Economist» [5]. Опрацювання даних тем на заняттях з іноземної мови передбачає виконання відповідних завдань, що можливо проілюструвати на прикладі уривка заняття за темою «The importance of cross-cultural tolerance for professional activity of an economist».

Вивчення даної теми розпочинається з обговорення питання «What countries of the world are the most competitive and why?». Після того, як магістранти висловлять свої точки зору щодо цього питання, їм пропонується перегляд відео «Is tolerance the key to competitiveness?» [1], де міститься відповідь на запитання «Is tolerance the reason of the high level of competitiveness?». Даний вид завдання допомагає активізувати наявні знання майбутніх магістрів щодо економічного рейтингу країн світу, іноземної мови, викликати зацікавленість у темі, яка представлена для обговорення. Це дозволить підвищити мотивацію тих, хто навчається, до формування даної професійної якості та сприятиме більш ефективному засвоєнню інформації, оскільки при перегляді відео активізуються різні канали сприйняття.

Додатковими питаннями, що можуть бути представлені для обговорення, є сучасні світові тенденції розвитку суспільства та професійні якості необхідні для успішної співпраці з представниками інших культур.

Для того, щоб підкреслити важливу роль міжкультурної толерантності для професійної діяльності економіста, пропонується перегляд відео [2], де концентрується увага на значимості поважливого ставлення до традицій країн ділових партнерів, обізнаності щодо їхніх культурних особливостей для успішної бізнес-діяльності у міжкультурному середовищі.

Наступне завдання стосується визначення основних якостей толерантної особистості. Магістранти поділяються на групи з 4 осіб, у кожній групі їм пропонується вибрати 5 моральних якостей особистості з поміж 9: respectability, exactingness, honesty, uncompromising attitude, magnanimity, friendliness, responsibility, empathy, self-confidence. Також пропонується подумати над тим, які ще, окрім зазначених якостей особистості, є важливими складниками міжкультурної толерантності. Отримані відповіді записуються на дошці для того, щоб магістранти мали змогу наочно бачити запропоновані варіанти.

Після виконання цього завдання кожній групі пропонується надати визначення міжкультурної толерантності, враховуючи означені під час

виконання попереднього завдання якості толерантної особистості. Також пропонується обговорення значимості міжкультурної діяльності для професійної діяльності економіста (під час виконання завдання необхідно звернути увагу на плюси й мінуси толерантної поведінки).

Завершальний етап передбачає завдання, в яких магістранти можуть використати засвоєнні знання, вміння й навички на практиці та переосмислити їх. Майбутнім магістрам з економіки пропонується переглянути першу частину відео “Cross-cultural communication” [3], визначити причини конфлікту та проаналізувати їх. Завдання надає можливість магістрантам не тільки усвідомити побачене, але й спрогнозувати наслідки конфлікту та можливі шляхи його вирішення. Далі майбутні магістри з економіки переглядають другу частину відео, аналізують свої відповіді та зіставляють їх із запропонованим матеріалом.

Таким чином формується усвідомлення важливості міжкультурної толерантності для професійної діяльності, набуваються навички побудови ділових відносин на засадах міжкультурної толерантності.

Необхідно звернути увагу на важливість використання ділових ігор під час педагогічного процесу формування міжкультурної толерантності на заняттях з іноземної мови. Це дозволяє сформувати у магістрантів спроможність будувати та підтримувати ділові відносини з іноземними партнерами на основі демократичних принципів, здатність ефективно вирішувати проблеми під час міжкультурної взаємодії, оскільки зазначений метод відображає реальні умови професійної діяльності.

Отже, серед усіх предметів «Ділова іноземна мова» має особливе значення для формування міжкультурної толерантності майбутніх магістрів з економіки, оскільки через використання іншомовних слів, що відображають уявлення про світ іншого народу, відбувається знайомство з культурою представників різних країн, зокрема професійною, формується поважливе ставлення до особливостей іноземних бізнес-партнерів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=VvtCgK5k63Y>
2. Режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=kemtDbTBwpo>
3. Режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=BrJTf97Ev8o>
4. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Слово, 2000. –262 с.
5. Yerastova-Mikhalus I. B. (2016). Pedagogical technology of the future masters of economics cross-cultural tolerance formation. International letters of social and humanistic sciences, V.66. Available at: <https://www.scipress.com/ILSHS.66.162>